

LIFE 09 NAT/SK/000396 Conservation of *Aquila pomarina* in Slovakia
Ochrana orla kriľavého na Slovensku

LIFE PRE ORLA KRIĽAVÉHO, LIFE PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

30.05.2012

LIFE PRE ORLA KRIĽAVÉHO, LIFE PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
LIFE FOR THE LESSER SPOTTED EAGLE. LIFE FOR THE

1992 – 2012 – 20 rokov

- 9.máj 1992 – text Rámcového dohovoru OSN o klimatickej zmene
- 21.máj 1992 – Smernica o biotopoch
- 21.máj 1992 – LIFE – finančný nástroj EÚ pre životné prostredie
- 22.máj 1992 – text Dohovoru o biodiverzite
- 3. – 14. jún 1992 UNCED - Konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji

LIFE znamená život - alebo ako prispieva Európska únia k ochrane životného prostredia ?

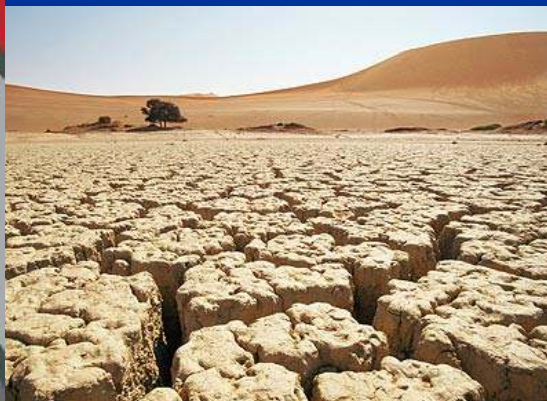
Zakladajúce zmluvy

- 1951- Európske spoločenstvo uhlia a ocele (Paríž)
- 1958 Európske hospodárske spoločenstvo (Rím)
- 1958 Európske spoločenstvo atómovej energie (Rím)
- 1967 – ES sa zlúčili
- 1992 – Zmluva o Európskej únii(Maastricht)....
- **Súčasnosť: – Lisabonská zmluva :**
 - Zmluva o Európskej únii,
 - Zmluva o fungovaní Európskej únie,
 - Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

Prečo vznikla environmentálna politika EÚ?

- 1972 - summit v Paríži – poukázali na opodstatnenosť zavedenia ďalších spoločných politík:
 - potreba riešiť pribúdajúce environmentálne problémy
 - environmentálne politiky členských štátov boli dosť odlišné, čo bolo prekážkou fungovania spoločného trhu

- Spočiatku sa spoločná environmentálna politika sústred'ovala predovšetkým na stanovenie spoločných noriem a štandardov
- neskôr, keď sa už pozornosť EÚ nesústred'ovala len na spoločný trh, sa začala spoločná environmentálna politika rozširovať a vyvíjať

Ciele environmentálnej politiky EÚ

- 1986 – zaradenie životného prostredia medzi oficiálne politiky v dokumente revidujúcom Rímske zmluvy - Jednotný európsky zákon/akt
 - Články 130r a 130s pozmenenej zmluvy dávajú právnu moc k zavedeniu environmentálnej legislatívy
- Amsterdamská zmluva (1997) určuje, že trvalo udržateľný rozvoj a integrácia otázok životného prostredia do všetkých politík EÚ sú kľúčovými cieľmi Európskej únie
- Základy environmentálnej politiky sú zakotvené v Zmluve o ES, (v amsterdamskom znení) v článku 174, kde sú definované ciele spoločnej environmentálnej politiky EÚ ako:
 - zachovanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia
 - starostlivé a rozumné zaobchádzanie s prírodnými zdrojmi
 - presadzovanie opatrení na medzinárodnej úrovni pre zaobchádzanie s regionálnymi alebo celosvetovými problémami

Princípy environmentálnej politiky EÚ

- **priblížiť sa k trvalo udržateľnému rozvoju** – ako k východisku pri riešení globálnych environmentálnych problémov.
- **zapojenie širokej verejnosti** – je všeobecným trendom zapájať verejnosť do rozhodovacieho procesu, verejnosť je informovaná o príprave právnych predpisov alebo programov, ktoré môžu mať vplyv na životné prostredie a je prizývaná k ich pripomienkovaniu.
- **princíp prevencie** – pri väčších investíciách, stavbách, atď. je povinné posúdiť vplyv pripravovanej investície na životné prostredie, takéto štúdie sú podložené konkrétnymi údajmi a prognózami, najnovším trendom je posudzovanie vplyvu pripravovaných právnych predpisov a strategických dokumentov na životné prostredie.
- **princíp maximálnej eliminácie škôd priamo pri zdroji** – škody spôsobené na životnom prostredí (napr. emisie) je potrebné eliminovať už pri zdroji, a keď to nie je možné, škodlivý vplyv treba v čo najväčšej miere minimalizovať.
- **princíp „znečisťovateľ platí“** – náklady na prevenciu vzniku škôd a na odstránenie znečistenia platí ten, kto znečistenie spôsobil, realizuje sa to prostredníctvom tzv. environmentálnych daní a poplatkov, poplatky sú odvádzané ako kompenzácia buď za vypúšťanie škodlivín (napr. emisií, hluku, odpadovej vody) alebo za výrobu environmentálne škodlivých výrobkov (umelé hnojivá, postreky, pohonné hmoty)
- **integrácia požiadaviek ochrany životného prostredia do politiky ostatných odvetví** – pri zostavovaní plánov rozvoja ostatných sektorov (priemysel, poľnohospodárstvo, atď.) sú zohľadnené princípy environmentálnej politiky.

Inštitúcie pre implementáciu environmentálnej politiky EÚ

- Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie a jadrovú bezpečnosť (Európska komisia),
- Rada ministrov životného prostredia,
- Európska investičná banka,
- hlavný komisár EÚ pre životné prostredie a
- Európska agentúra pre životné prostredie - e zber objektívnych a porovnateľných údajov o životnom prostredí v členských štátoch, ktoré môžu slúžiť ako podklad pri ďalšom smerovaní spoločnej environmentálnej politiky. Ako konzultačný orgán v oblasti životného prostredia pôso
- Európske konzultatívne fórum pre životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj - združuje zástupcov rôznych sektorov

Financovanie

- Financovanie environmentálnych projektov - kryté rôznymi zdrojmi
- Národné zdroje
- Štrukturálne fondy (najmä cez Európsky fond regionálneho rozvoja - ERDF) a Kohézneho
- Európska investičná a rozvojová banka.
- **program LIFE**

Čo je LIFE?

skratka pre Program „LIFE“ - finančný nástroj Európskej únie pre životné prostredie

- všeobecným cieľom LIFE+ je prispievať k vykonávaniu, aktualizácii a tvorbe environmentálnej politiky a právnych predpisov Spoločenstva v oblasti životného prostredia vrátane integrácie životného prostredia do iných politík, a tým aj k trvalo udržateľnému rozvoju
- podporuje projekty v členských štátoch únie s európskou pridanou hodnotou
- existuje od roku 1992, podporených 3506 projektov v celkovej výške približne 2,5 miliárd €
- súčasná fáza programu sa nazýva LIFE+ , realizuje sa v období 2007-2013 s rozpočtom 2 143 mld. €.
- LIFE + : Nariadenie (ES) No 614/2007 Európskeho parlamentu a Rady z 23. mája May 2007
Nariadenie Rady

V tomto období má Program LIFE tri zložky:

- LIFE+ príroda a biodiverzita,
- LIFE+ environmentálna politika a riadenie v oblasti životného prostredia,
- LIFE+ informovanie a oznamovanie

Čo je biodiverzita ?

■ Biodiverzita - biologická diverzita - biologická rozmanitosť –

rozmanitosť a premenlivosť na všetkých organizačných úrovniach živej prírody –

od genetickej úrovne cez druhové bohatstvo organizmov až po diverzitu spoločenstiev a ekosystémov, ktoré sa v danom mieste vyskytujú

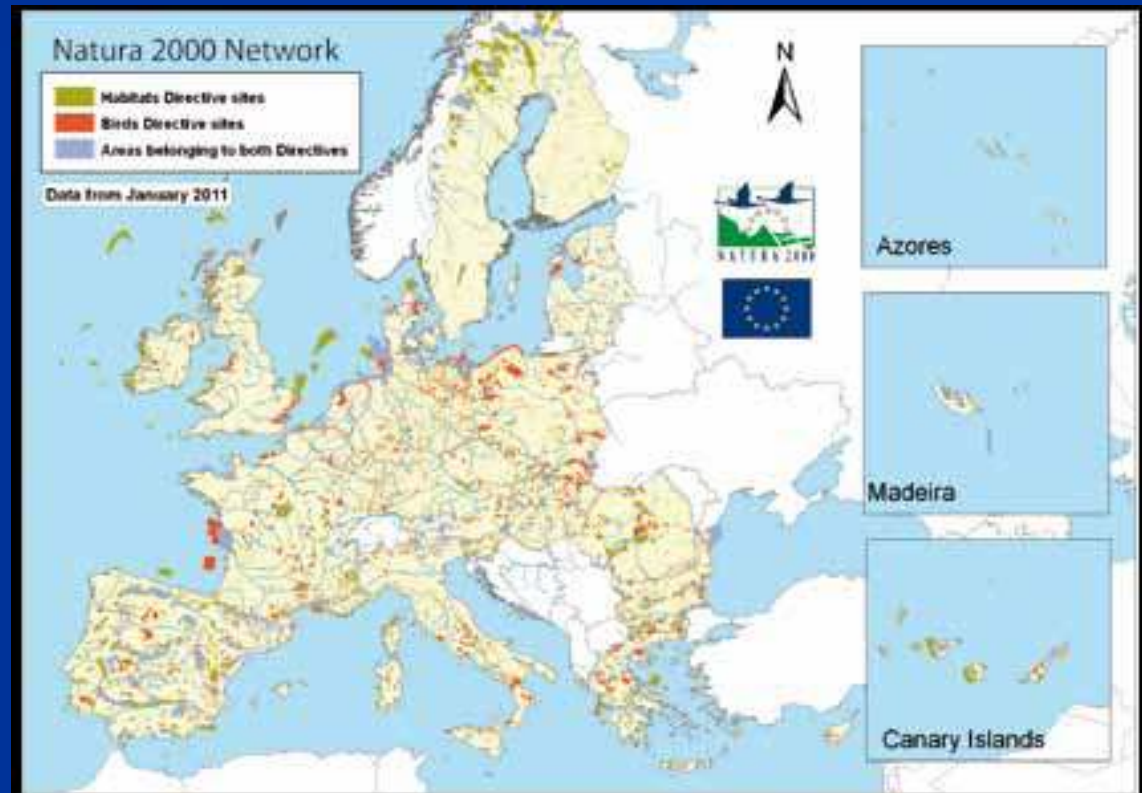

Čo je NATURA 2000?

- je ekologická sústava chránených území členských krajín Európskej únie
- má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených biotopov a druhov voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov, vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie
- základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú smernice Európskeho parlamentu a Rady:
 - smernica č. 2009/147/ES (v minulosti 79/409/EHS) o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch)
 - smernica č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch)

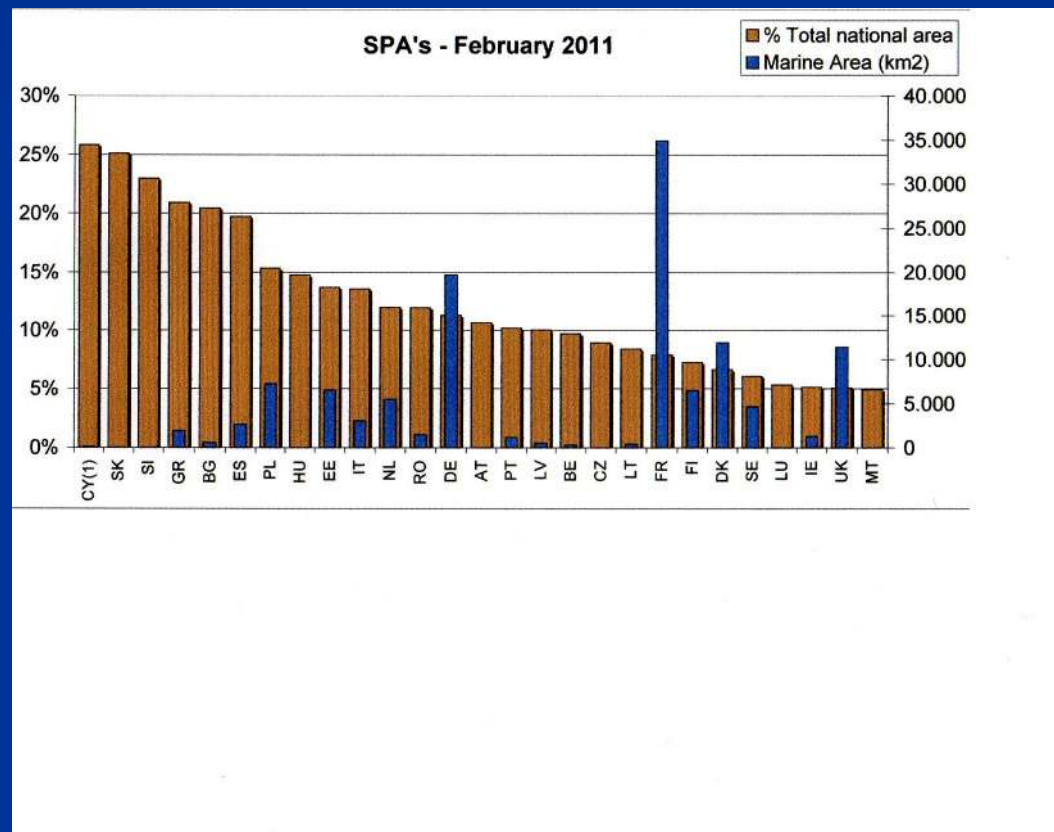

NATURA 2000 tvoria.
osobitne chránené územia (Special Protection Areas – SPA),
na ochranu vtákov, v národnej legislatíve chránené vtáčie územia) -
osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation)
pre ochranu prírodných biotopov
a druhov rastlín a živočíchov
(v národnej legislatíve územia
európskeho významu
– pred vyhlásením,
po vyhlásení -
v príslušnej národnej kategórii
chránených území)
26 000 území, s rozlohou
Nemecka, Poľska a ČR
= 18% územia EÚ
+ 200 000 km² chránených oblastí

Osobitne chránené územia v členských štátoch EÚ

Osobitné územia ochrany v členských štátoch EÚ

